

Kredietverlening aan ondernemingen – recente evolutie

Februari 2021

www.financieringvanondernemingen.be

Deze presentatie tracht enkele kerncijfers inzake ondernemingskrediet te bundelen om zo evoluties te kunnen analyseren en op te volgen.

Hiervoor wordt gebruik gemaakt van verschillende bronnen. Naast cijfers die de Nationale Bank van België ter beschikking stelt (CKO en Schema A), wordt ook gekeken naar de resultaten van de Kredietbarometer van Febelfin.

De bron staat telkens duidelijk vermeld onderaan de slide.

Hoewel deze bronnen elk heel valabel en relevant zijn kunnen deze niet rechtstreeks met elkaar vergeleken worden daar de data toch verschillend zijn.

De Belgische economie is en blijft ondersteund door Belgische banksector

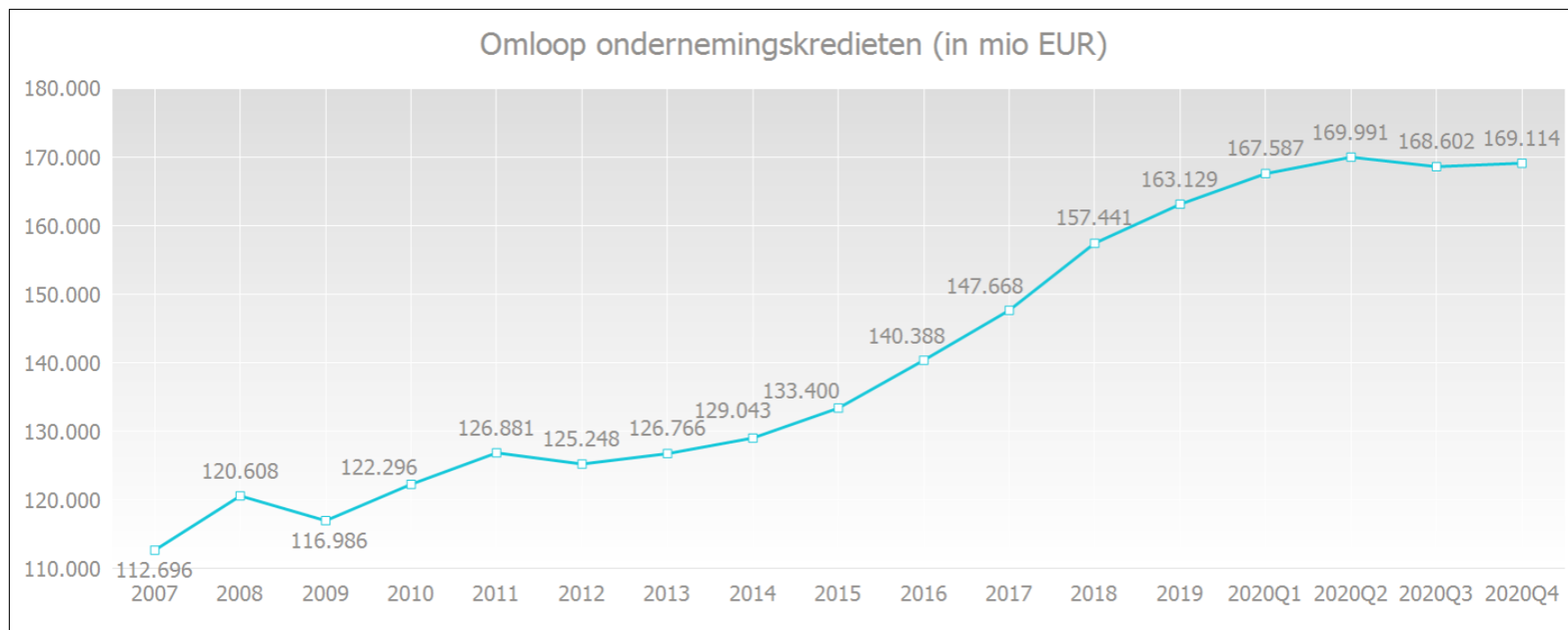

Klantensegmenten	Kredietverlening door de Belgische banksector aan de Belgische klanten (volgens economische sectoren; inclusief geëffectiseerde kredietvolumes; uitsluitend niet-bancaire en niet-financiële klanten) (1)			
	Eind december 2007 (uitstaande kredietomloop, in miljoen EUR)	Eind december 2020 (uitstaande kredietomloop, in miljoen EUR)	Toename kredietomloop over periode december 2007 tot december 2020	
			In miljoen EUR	In %
Kredieten aan Belgische gezinnen	138.129	257.568	+ 119.439	+ 86,5
Kredieten aan Belgische niet-financiële vennootschappen	97.361	150.184	+ 52.823	+ 54,3
Kredieten aan de Belgische overheden	69.386	65.487	- 3.899	- 5,6
Totaal kredieten aan Belgische klanten	304.876	473.239	+ 168.363	+ 55,2

Bron : berekeningen Febelfin op gegevens van de NBB.

1) Voor de kredieten aan gezinnen en ondernemingen, betreft het de opgenomen bedragen van uitbetalingskredieten. Voor de kredieten aan de overheden gaat het om de financiering in de vorm van schuldttitels uitgegeven door de overheden, en om opgenomen uitbetalingskredieten.

In december 2020 lag het uitstaand bedrag aan opgenomen ondernemingskredieten (inclusief verbinteniskredieten) op 169,1 miljard EUR. Op jaarbasis (vergelijking december 2019 met december 2020) klonk het uitstaande bedrag met 3,4%.

Bron : Kredietbarometer Febelfin

Evolutie van de kredietverlening aan niet-financiële ondernemingen volgens looptijd van het krediet

Het aandeel van kredieten op lange termijn wordt steeds groter. De ondernemingen trachten namelijk de lage rente op ondernemingskredieten voor een langere periode vast te leggen. In 2018 namen ook de kredieten op korte termijn sterk toe. Door het strikter regime voor voorafbetalingen van vennootschapsbelasting hebben ondernemingen mogelijk meer krediet (op korte termijn) aangevraagd om die voorafbetalingen te financieren.

Kredietverlening aan niet-financiële ondernemingen volgens looptijd van het krediet (uitstaand bedrag in miljoen euro)	december 2019	Februari 2020	december 2020	Groei over 1 jaar (in % op basis van effectieve kredietstromen)	Aandeel in totale kredietomloop aan ondernemingen (in %)
Kredieten op korte termijn (<1 jaar)	36.747	37.034	34.702	-5,3	23,1
Kredieten op middellange termijn (1 jaar < originele looptijd ≤ 5 jaar)	19.231	19.639	20.574	+6,2	13,7
Kredieten op lange termijn (> 5 jaar)	90.345	90.985	94.908	+3,9	63,2

Bron: Schema A – NBB (breuklijn december 2014 wegens overgang naar ESR 2010)

Evolutie kredieten: onderverdeling naar grootte van de Belgische ondernemingen

Toegestane kredieten

Type onderneming	december 2019	Februari 2020 (in miljoenen euro)	december 2020 (in miljoenen euro)	december 2020 t.o.v. december 2019	In % van totaal (december 2020)
Micro	28.582	28.665	29.626	+3,7%	15,2
Kleine	64.180	64.251	65.039	+1,3%	33,4
Middelgrote	38.133	38.008	38.629	+1,3%	19,8
Grote	62.165	61.873	61.529	-1,0%	31,6

Opgenomen kredieten

Type onderneming	december 2019	Februari 2020 (in miljoenen euro)	december 2020 (in miljoenen euro)	december 2020 t.o.v. december 2019	In % van totaal (december 2020)
Micro	23.931	24.008	24.945	+4,2%	17,8
Kleine	53.109	53.349	54.006	+1,7%	38,5
Middelgrote	28.518	28.511	28.427	-0,3%	20,3
Grote	34.222	34.928	32.973	-3,7%	23,5

Aanwendingsgraad

Type onderneming	december 2019	Februari 2020	december 2020
Micro	83,7%	83,8%	84,2%
Kleine	82,8%	83,0%	83,0%
Middelgrote	74,8%	75,0%	73,6%
Grote	55,1%	56,5%	53,6%

Bron: Centrale voor Kredieten aan Ondernemingen (CKO) – NBB (breuklijn december 2012 wegens oprichting CKO2)

N.B. Bovenstaande tabel bevat enkel de kredieten die aan één van de categorieën (Micro, Kleine, Middelgrote, Grote ondernemingen) konden worden toegewezen. Hierdoor komt het totaal niet overeen met het totaal beschikbaar in de CKO. Sinds december 2016 splitst de NBB de kredieten aan kleine ondernemingen nog verder uit naar kredieten aan micro-ondernemingen en kredieten aan andere kleine ondernemingen.

Evolutie kredieten: regionale onderverdeling

Toegestane kredieten

Regio	december 2019	februari 2020 (in miljoenen euro)	december 2020 (in miljoenen euro)	december 2020 t.o.v. december 2019	In % van totaal (december 2020)
Vlaams Gewest	130.355	131.530	135.375	+3,9%	63,9
Waals Gewest	38.149	38.120	39.403	+3,3%	18,6
Brussel Hoofdstedelijk Gewest	36.062	35.665	36.998	+2,6%	17,5

Opgenomen kredieten

Regio	december 2019	Februari 2020 (in miljoenen euro)	december 2020 (in miljoenen euro)	december 2020 t.o.v. december 2019	In % van totaal (december 2020)
Vlaams Gewest	98.447	99.561	100.931	+2,5%	65,4
Waals Gewest	29.290	29.294	29.500	+0,7%	19,1
Brussel Hoofdstedelijk Gewest	21.751	22.474	23.832	+9,6%	15,4

Aanwendingsgraad

Regio	december 2019	Februari 2020	december 2020
Vlaams Gewest	75,5%	75,7%	74,6%
Waals Gewest	76,8%	76,9%	74,9%
Brussel Hoofdstedelijk Gewest	60,3%	63,0%	64,4%

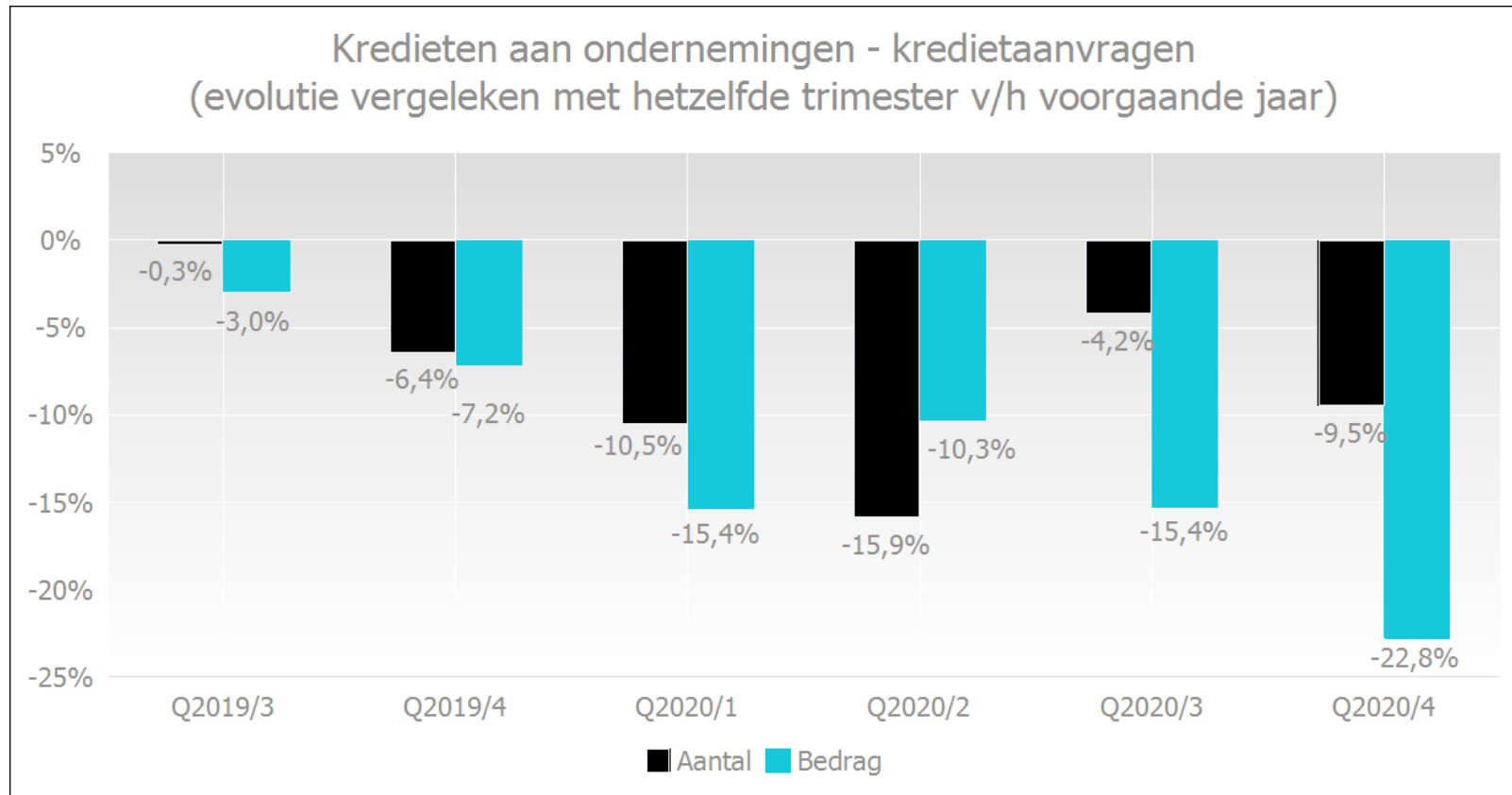

Bron: Centrale voor Kredieten aan Ondernemingen (CKO) – NBB (breuklijn december 2012 wegens oprichting CKO2). N.B. Bovenstaande tabel bevat enkel de kredieten die aan één van de categorieën (Vlaams Gewest, Waals Gewest en Brussels Hoofdstedelijk Gewest) konden worden toegewezen. Hierdoor komt het totaal niet overeen met het totaal beschikbaar in de CKO.

Update februari 2021

Kredieten aan ondernemingen - kredietvraag

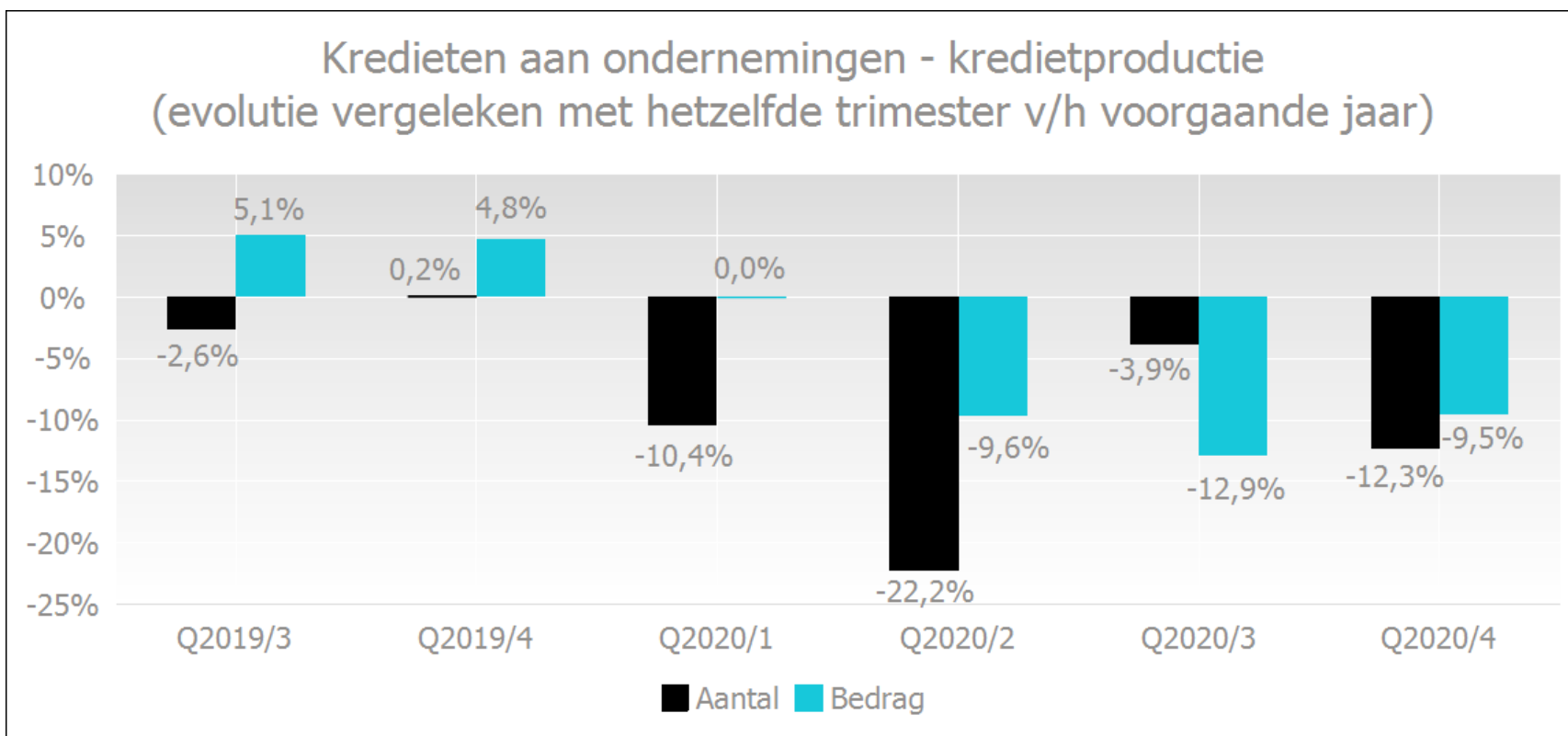
- Het bedrag van de kredietaanvragen lag in het vierde trimester van 2020 (-22,8%) lager dan in hetzelfde trimester van het voorgaande jaar.
- Het aantal kredietaanvragen daalde met 9,5%.

Bron : Kredietbarometer Febelfin – beschikbaar t.e.m. Q4 2020

Kredieten aan ondernemingen - kredietproductie

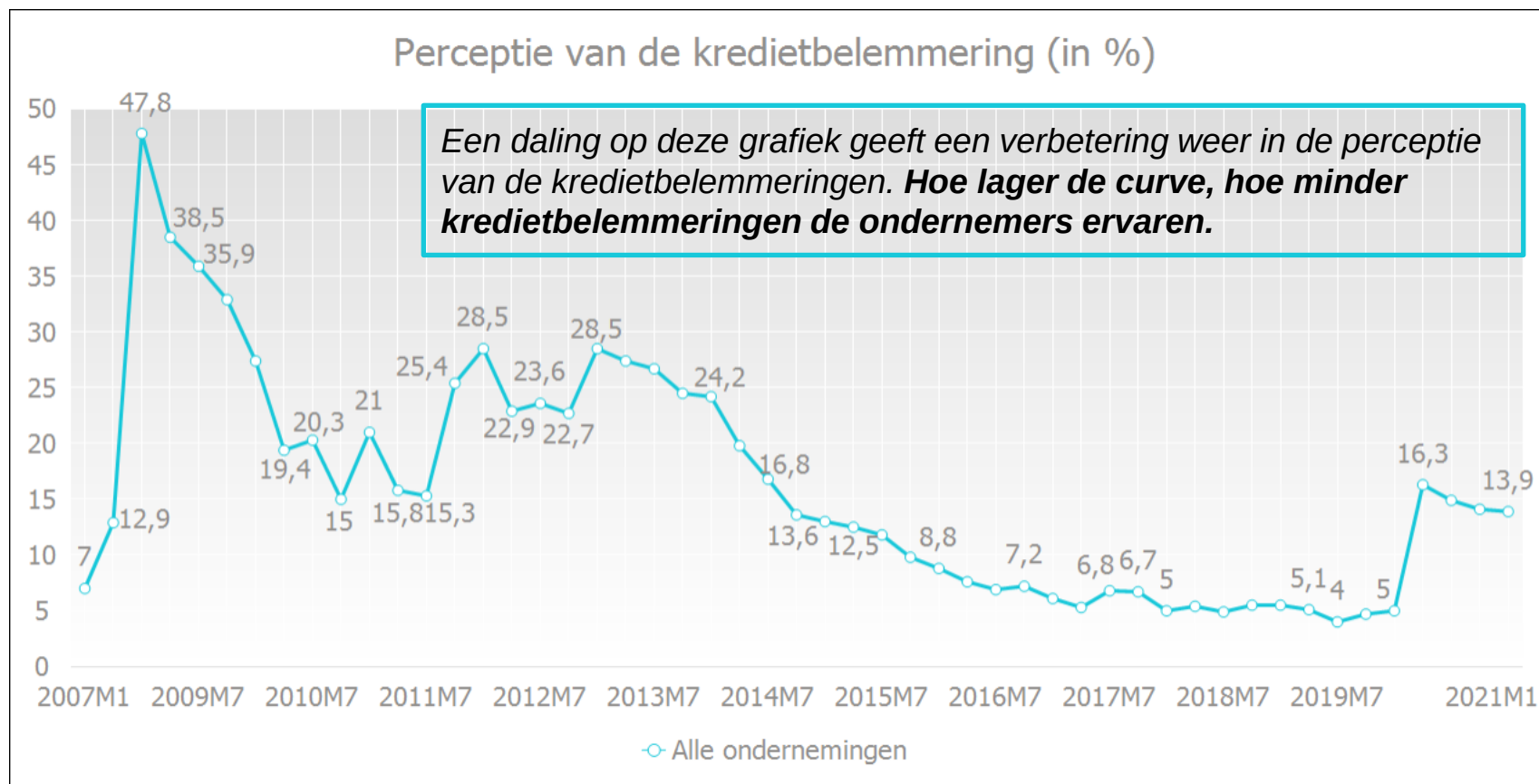
- Het bedrag van de nieuwe verstrekte kredieten daalde met 9,5%.
- Het aantal verstrekte kredieten lag in het vierde trimester van 2020 12,3% lager dan in hetzelfde trimester van het jaar voordien.

Bron : Kredietbarometer Febelfin – beschikbaar t.e.m. Q4 2020

Stabilisering van de kredietbelemmeringen

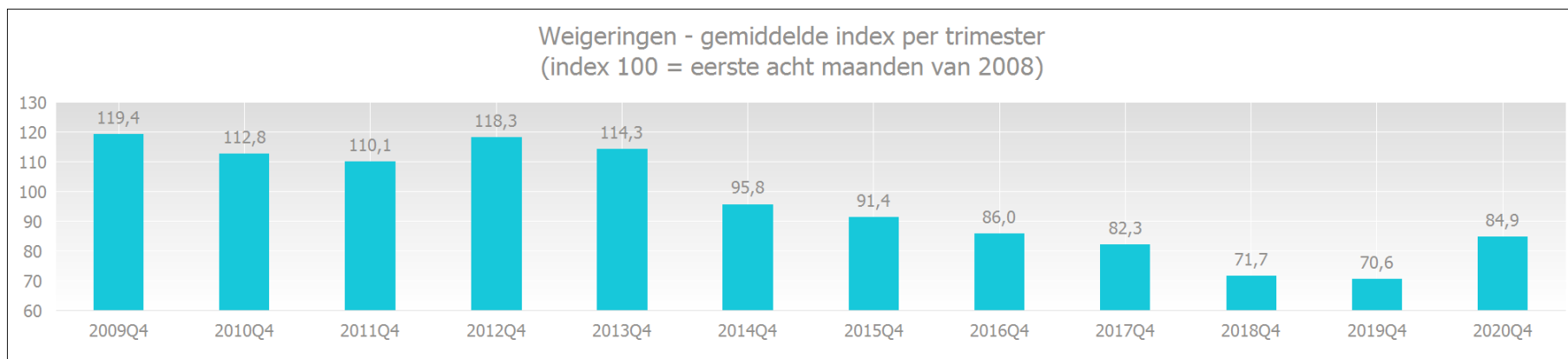
In januari 2021 beschouwden 13,9% van de ondernemers de kredietvoorwaarden als ongunstig.

Bron: NBB

Weigeringsgraad ligt nog steeds op een laag niveau

Door het strikter regime voor voorafbetalingen van vennootschapsbelasting hebben ondernemingen mogelijk meer krediet aangevraagd om die voorafbetalingen te financieren. Dit type kredietaanvragen wordt doorgaans vrij vlot goedgekeurd.

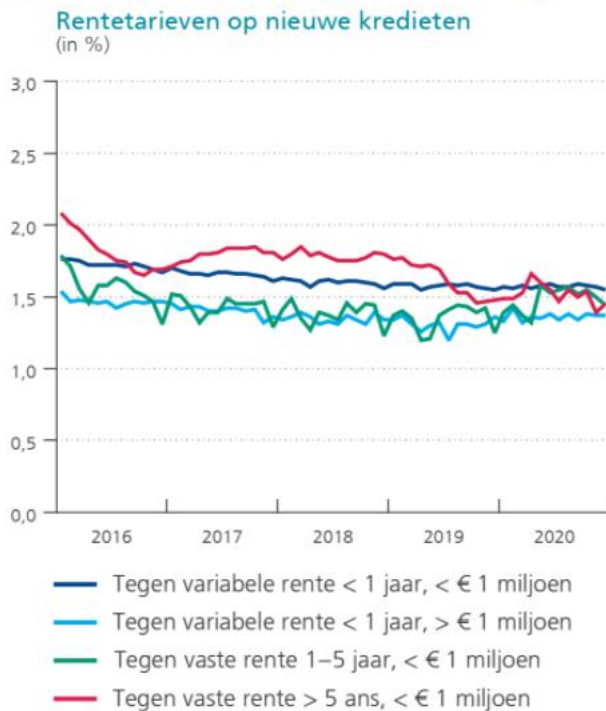

Bron : Kredietbarometer Febelfin

Kredietevolutie nog steeds ondersteund door **lage** **interestvoeten**

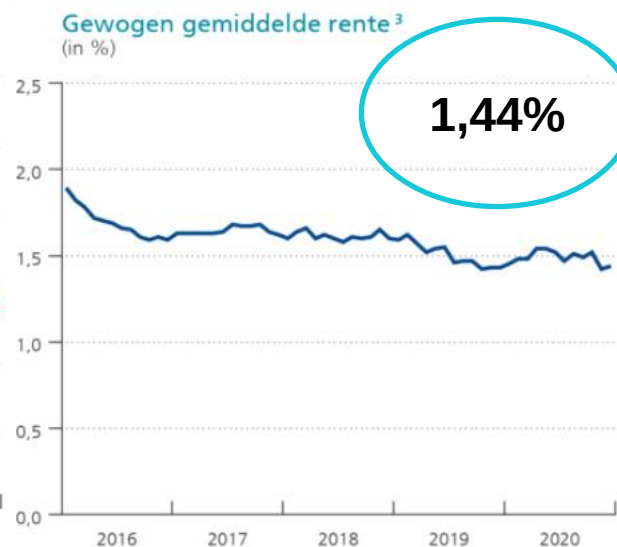
De gemiddelde rente op de nieuwe bedrijfskredieten blijft laag. In december 2020 bedroeg ze 1,44%. Dit is een stijging t.o.v. november 2020 (1,42%).

RENTETARIEVEN OP NIEUWE KREDIETEN

Bron: NBB (MIR-enquête).

GEWOGEN GEMIDDELTE RENTE

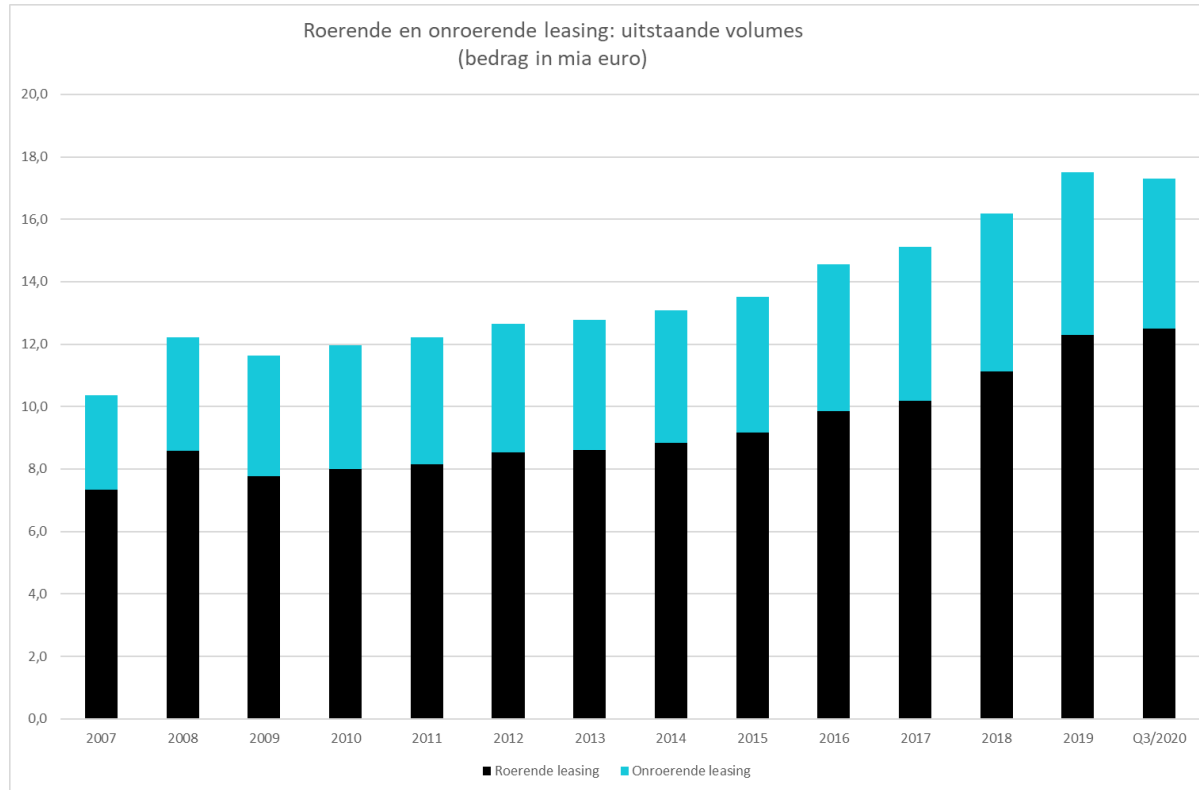
Bron: NBB (MIR-enquête en schema A).

3. Door de Belgische banken op nieuwe bedrijfskredieten toegepaste gewogen gemiddelde rente. De weging is gebaseerd op het respectieve uitstaande bedrag van de diverse soorten kredieten.

Alternatieve financieringsmiddelen

Leasing: externe en alternatieve financieringsbron die steeds belangrijker wordt voor starters en kleine ondernemingen

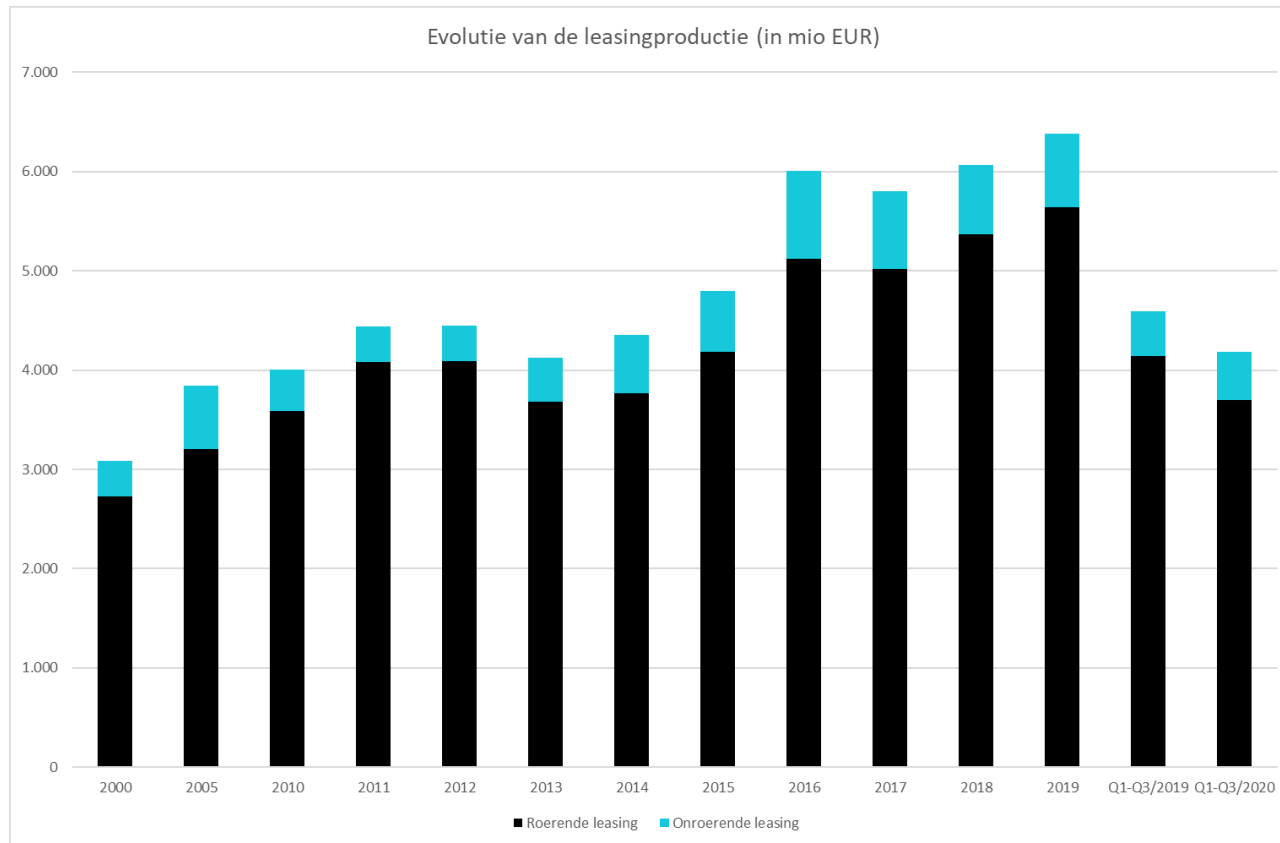

**Roerende leasing
(Q3/2020)
12,5 miljard euro**

**Onroerende leasing
(Q3/2020)
4,8 miljard euro**

Bron: Febelfin op basis van gegevens de Belgische leasingvereniging (BLV)

Leasing: externe en alternatieve financieringsbron die steeds belangrijker wordt voor starters en kleine ondernemingen

**Roerende leasing
(Q1-Q3/2020)
3,7 miljard euro**

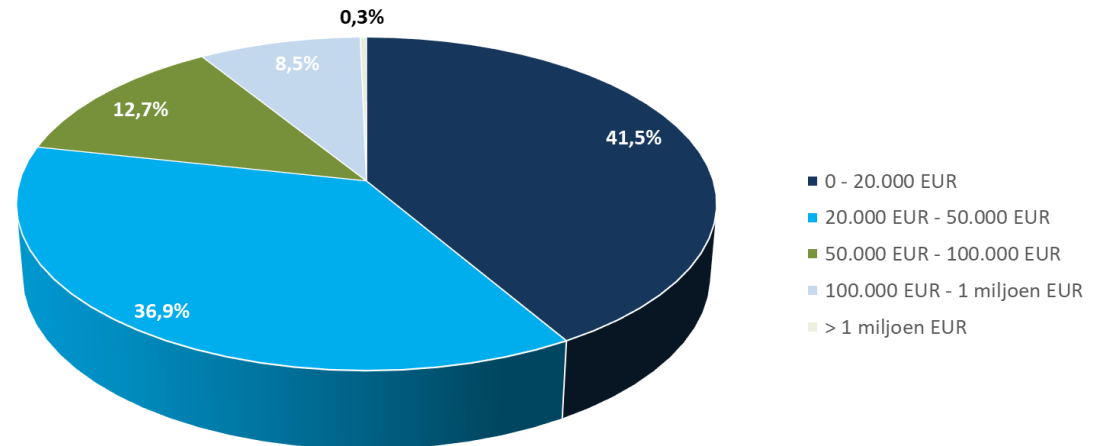
**Onroerende leasing
(Q1-Q3/2020)
0,5 miljard euro**

Bron: Febelfin op basis van gegevens de Belgische leasingvereniging (BLV)

Leasing: externe en alternatieve financieringsbron die steeds belangrijker wordt voor starters en kleine ondernemingen

Productie roerende leasing op basis van de contractgrootte (2019)	
Aantal contracten	in eenheden
0 - 20.000 EUR	47.218
20.000 EUR - 50.000 EUR	41.979
50.000 EUR - 100.000 EUR	14.446
100.000 EUR - 1 miljoen EUR	9.723
> 1 miljoen EUR	374
Totaal	113.740

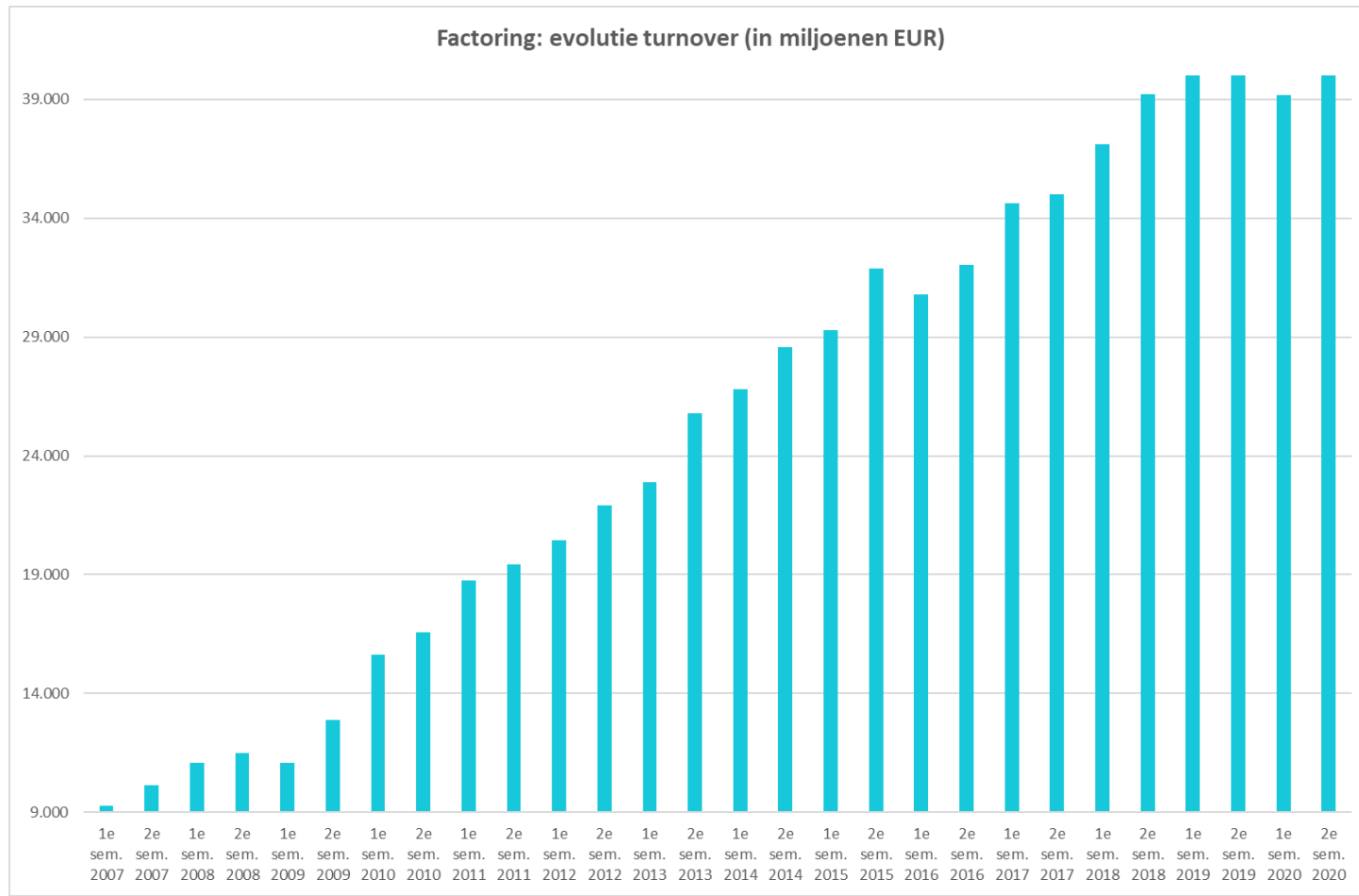
Aantal contracten (in %)

Bron: Febelfin op basis van gegevens de Belgische leasingvereniging (BLV)

Andere alternatieve financieringsbron: **factoring**

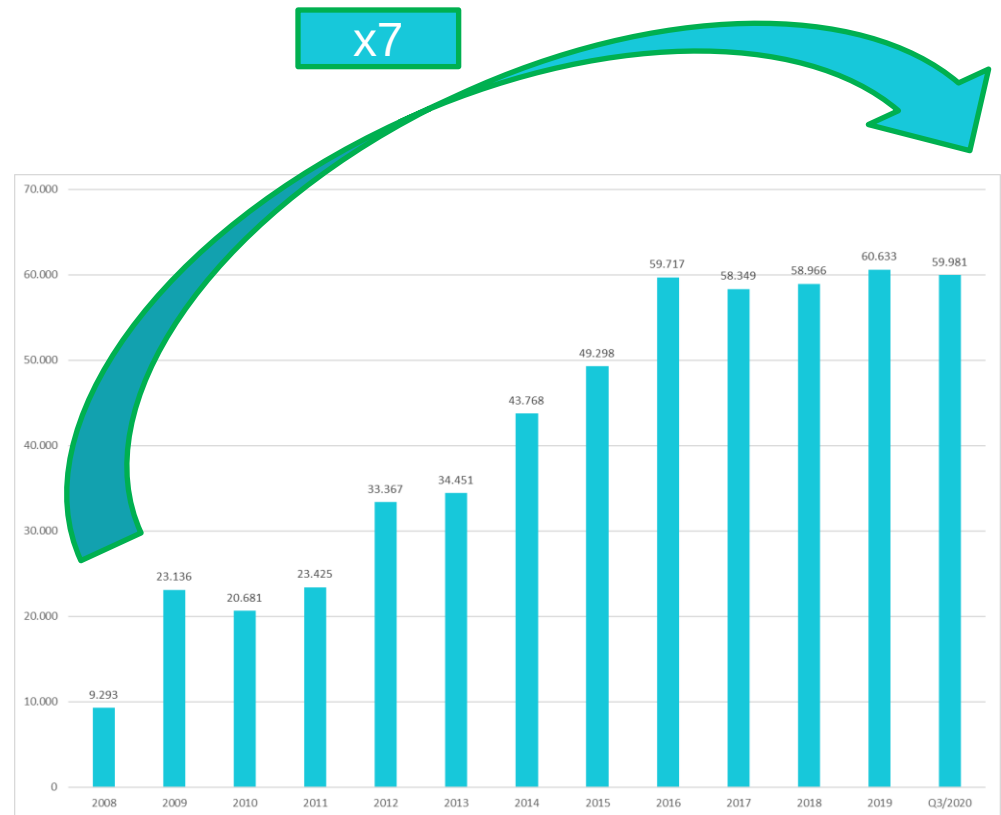
- Ten opzichte van S2/2019 daalde de turnover in S2/2020 met 0,2%.

Bron: Febelfin op basis van gegevens van de Belgische Beroepsvereniging der Factormaatschappijen

Evolutie uitstaande bedragen vastrentende effecten op meer dan 1 jaar (in mio EUR)

De grote ondernemingen hebben zich steeds meer gericht op rechtstreekse uitgifte van schuldbewijzen op de financiële markten; desintermediatie

Bron: Febelfin op basis van gegevens van de NBB

“Coup de pouce”-leningen: eerste cijfers

Periode 30/06/2019

- **638** aanvragen ontvangen voor een totaalbedrag van **11.866.614 euro**.
 - **574 aanvragen werden ontvankelijk verklaard (10.744.234 euro)**
 - 22 aanvragen werden nog onderzocht (414.880 euro)
 - 1 aanvraag zonder gevolg (50.000 euro)
 - 41 aanvragen werden niet ontvankelijk verklaard omdat de ondernemers niet aan de voorwaarden voldeden (leeftijd, sector ...) (657.500 euro)

- Looptijd	4 jaar	6 jaar	8 jaar
	60%	17%	23%

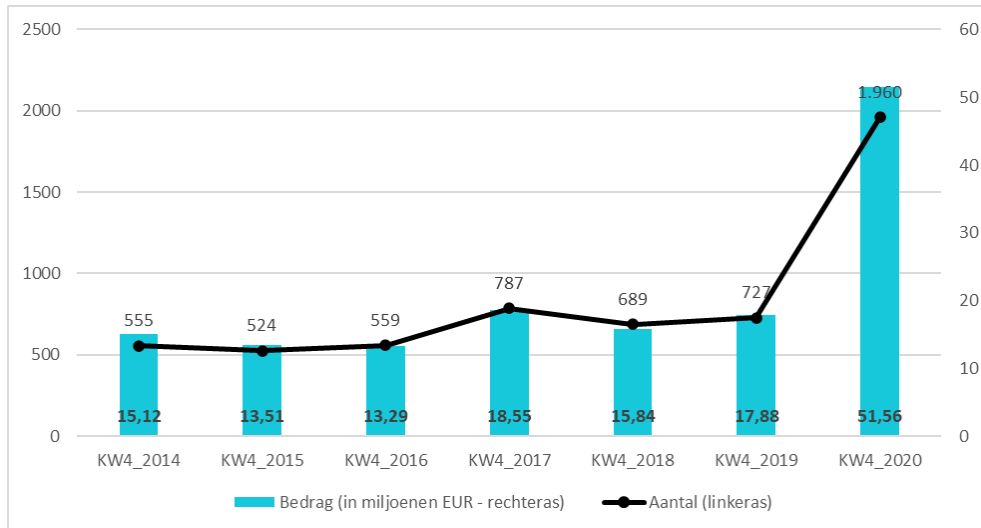
- Geleende bedragen

$\leq 10.000 \text{ €}$	$10.000 \text{ €} < \leq 30.000 \text{ €}$	$30.000 \text{ €} < \leq 50.000 \text{ €}$
30%	46%	24%

- Gebruikte bedragen

$\leq 10.000 \text{ €}$	$10.000 \text{ €} < \leq 30.000 \text{ €}$	$30.000 \text{ €} < \leq 50.000 \text{ €}$	$50.000 \text{ €} < \leq 80.000 \text{ €}$	$80.000 \text{ €} < \leq 100.000 \text{ €}$
18%	44%	16%	15%	7%

WinWinlening: productie

In het vierde kwartaal van 2020 werden **1.960** Winwinleningen geregistreerd. Deze Winwinleningen vertegenwoordigen een kredietbedrag van **51,6** miljoen euro.

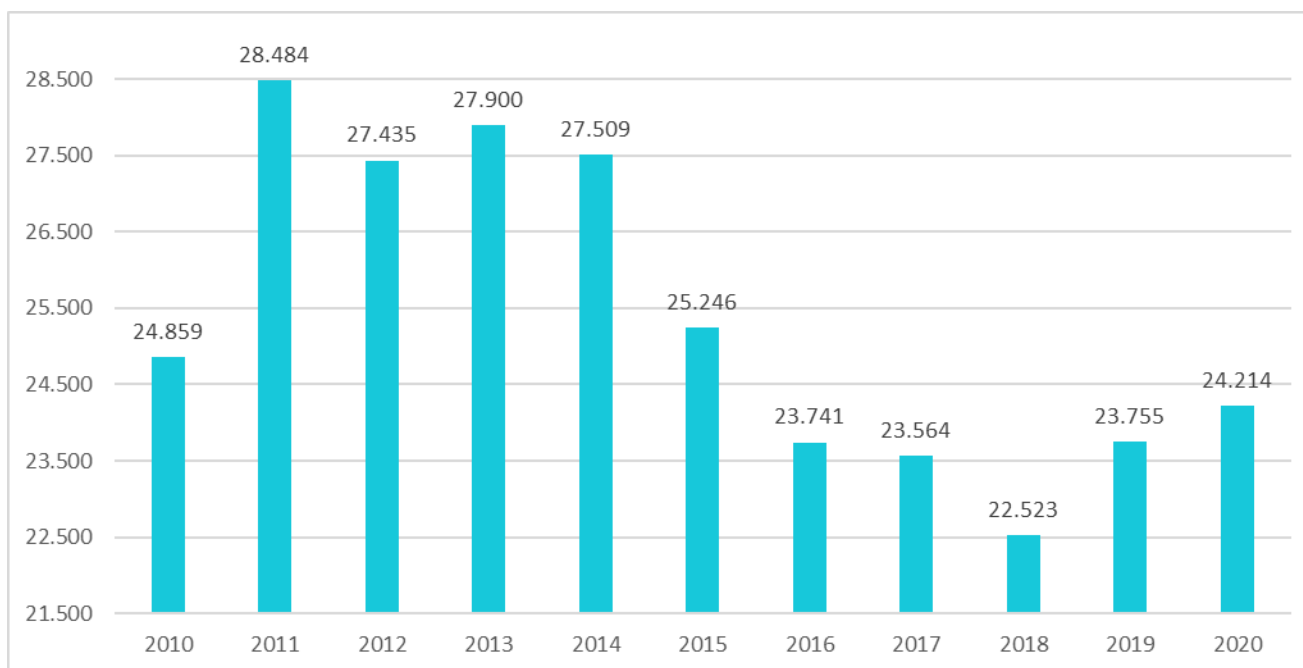
In het vierde kwartaal van 2020 werd 41 % van het kredietbedrag in hoofsom van alle geregistreerde Winwinleningen toegestaan aan starters.

Bron: Voortgangsrapportage Winwinleningen, Waarborgbeheer – Q4/2020

WinWinlening: gemiddeld bedrag

- Het gemiddeld bedrag van de geregistreerde Winwinleningen bedraagt 24.214 euro in 2020.
- Een stijging van 1,9% in 2020 t.o.v. het gemiddeld bedrag van de geregistreerde Winwinleningen in 2019.

Crowdfunding

Periode juli 2018 – juni 2020

- **69 miljoen** geïnvesteerd in nieuwe projecten via het indienen van informatienota's.
 - Niet elke project dient een nota in, waardoor het bedrag niet de volledige markt weergeeft.
- 8 platformen actief op de Belgische markt.
 - Ze lanceerden 234 projecten waarvan **60% succesvol** werd **gefinancierd**.
- De grootte van de projecten verschilt: de kleinste haalt 30.000 EUR op, de grootste 5 mio EUR. De gemiddelde looptijd van de financiering bedraagt ongeveer 5,5 jaar.
- In 2020 werden er minder projecten succesvol gefinancierd. Het is voorlopig niet duidelijk of dit het gevolg is van de Coronacrisis.

Geslaagde projecten	2018 ⁽¹⁾	2019	2020 ⁽²⁾	Totaal
Aantal projecten	42	80	18	140
Opgehaald bedrag (mio EUR)	16,2	41,5	11,5	69,2

Bron: FSMA

(1) De cijfers lopen van Juli 2018 tot December 2018.

(2) De cijfers lopen van Januari 2020 tot Juni 2020.

Gedetailleerde statistieken per gewest

La région wallonne

Evolution des crédits : gros plan sur la Région wallonne

Crédits octroyés ⁽¹⁾							
	2014 -12		2019 – 12		2020 – 12		Pourcentage de modification 2020 p.r.à 2019 (en %)
	en millions d'EUR	en %	en millions d'EUR	en %	en millions d'EUR	en %	
Indépendants	4.433	12,7	4.258	10,0	4.259	9,8	+0,0
Micro entreprises			6.926	16,3	7.101	16,3	+2,5
Petites entreprises	14.202	40,7	12.587	29,7	12.607	28,9	+0,2
Moyennes entreprises	6.224	17,8	7.038	16,6	7.097	16,3	+0,8
Grandes entreprises	8.344	23,9	9.852	23,2	9.851	22,6	+0,0
Total	34.886		42.406		43.662		+3,0
Indépendants	3.250	12,2	3.124	9,6	3.144	9,6	+0,6
Micro entreprises			5.714	17,6	5.898	18,1	+3,2
Petites entreprises	11.973	45,1	10.400	32,1	10.383	31,8	-0,2
Moyennes entreprises	4.490	16,9	5.183	16,0	5.114	15,7	-1,3
Grandes entreprises	5.501	20,7	6.656	20,5	6.061	18,6	-8,9
Total	26.561		32.413		32.644		+0,7

Le total des crédits octroyés et utilisés ne correspond pas à la somme des sous-catégories car la Banque nationale de Belgique ne peut attribuer toutes les données à l'une des sous-catégories et utilise donc une catégorie résiduelle. **Source** : Centrale des crédits aux Entreprises (CCE) – BNB (démarrage des mesures en décembre 2014). Depuis décembre 2016, la BNB ventile en outre les crédits aux petites entreprises entre crédits aux micro-entreprises et crédits aux autres petites entreprises.

Evolution des crédits : gros plan sur la Région wallonne

Degré d'utilisation			
	2014 - 12	2019 – 12	2020 - 12
Indépendants	73,3%	73,4%	73,8%
Micro entreprises		82,5%	83,1%
Petites entreprises	84,3%	82,6%	82,4%
Moyennes entreprises	72,1%	73,6%	72,1%
Grandes entreprises	65,9%	67,6%	61,5%
Total	76,1%	76,4%	74,8%

Source: Centrale des crédits aux Entreprises (CCE) – BNB (démarrage des mesures en décembre 2014)

Evolution des crédits: entreprises débutantes

Crédits octroyés ⁽¹⁾							
	2014 -12		2019 – 12		2020 – 12		Pourcentage de modification 2020 p.r.à 2019 (en %)
	en millions d'EUR	en %	en millions d'EUR	en %	en millions d'EUR	en %	
Indépendants	898	18,3	366	8,6	338	7,7	+1,7
Petites entreprises	4.007	81,7	3.910	91,4	4.080	92,3	+1,6
Total	4.905		4.276		4.418		+1,6
Crédits utilisés ⁽¹⁾							
Indépendants	682	16,2	310	9,2	285	8,1	-1,0
Petites entreprises	3.523	83,8	3.058	90,8	3.241	91,9	+3,5
Total	4.205		3.368		3.526		+3,1
Degré d'utilisation (en %)							
Indépendants	76,0		84,6		84,2		
Petites entreprises	87,9		78,2		79,4		
Total	85,7		78,8		79,8		

- (1) Le total des crédits octroyés et utilisés ne correspond pas à la somme des sous-catégories car la Banque nationale de Belgique ne peut attribuer toutes les données à l'une des sous-catégories et utilise donc une catégorie résiduelle. **Source** : Centrale des crédits aux Entreprises (CCE) – BNB (démarrage des mesures en décembre 2014)

Evolution des crédits par secteur

Crédits octroyés ⁽¹⁾							
	2014 - 12		2019 – 12		2020 – 12		Pourcentage de modification 2020 p.r.à 2019 (en %)
	en millions d'EUR	en %	en millions d'EUR	en %	en millions d'EUR	en %	
Accommodation and Food	811	2,3	674	1,9	732	2,0	+8,6
Construction	3.005	8,6	3.174	8,9	3.251	8,9	+2,4
Manufactured products	7.047	20,2	7.748	21,8	7.633	20,9	-1,5
Services (excl. Financial)	12.342	35,4	12.312	34,7	12.736	34,8	+3,4
Transportation	725	2,1	1.074	3,0	1.032	2,8	-3,9
Wholesale and retail trade	5.855	16,8	5.376	15,2	5.506	15,1	+2,4
Other	5.101	14,6	5.121	14,4	5.670	15,5	+10,7
Total	34.886		35.479		36.561		+3,0
Crédits utilisés ⁽¹⁾							
Accommodation and Food	726	2,7	599	2,2	644	2,4	+7,6
Construction	2.284	8,6	2.290	8,6	2.290	8,6	+0,0
Manufactured products	4.720	17,8	5.106	19,1	4.675	17,5	-8,5
Services (excl. Financial)	10.064	37,9	9.847	36,9	10.046	37,6	+2,0
Transportation	561	2,1	849	3,2	835	3,1	-1,6
Wholesale and retail trade	4.564	17,2	4.143	15,5	4.106	15,4	-0,9
Other	3.643	13,7	3.865	14,5	4.150	15,5	+7,4
Total	26.561		26.698		26.746		+0,2

(1) Indépendants inclus

Evolution des crédits par secteur

Degré d'utilisation			
	2014 -12	2019 – 12	2020 – 12
Accommodation and food	89,6%	88,8%	88,0%
Construction	76,0%	72,1%	70,4%
Manufactured products	67,0%	65,9%	61,2%
Services (excl. Financial)	81,5%	80,0%	78,9%
Transportation	77,4%	79,0%	80,9%
Wholesale and retail trade	78,0%	77,1%	74,6%
Other	71,4%	75,5%	73,2%
Total	76,1%	75,3%	73,2%

Source : Centrale des crédits aux Entreprises (CCE) – BNB (démarrage des mesures en décembre 2014)

Evolution des crédits par secteur – entreprises débutantes

Crédits octroyés ⁽¹⁾							
	2014 - 12		2019 – 12		2020 – 12		Pourcentage de modification 2020 p.r.à 2019 (en %)
	en millions d'EUR	en %	en millions d'EUR	en %	en millions d'EUR	en %	
Accommodation and Food	117	2,4	166	3,9	168	3,8	+0,7
Construction	314	6,4	469	11,0	478	10,8	+2,0
Manufactured products	1.441	29,4	482	11,3	522	11,8	+8,2
Services (excl. Financial)	1.453	29,6	1.586	37,1	1.581	35,8	-0,3
Transportation	44	0,9	52	1,2	51	1,2	-1,2
Wholesale and retail trade	395	8,0	376	8,8	355	8,0	-5,7
Other	1.141	23,3	1.144	26,8	1.263	28,6	+10,4
Total	4.905		4.276		4.418		+3,3
Crédits utilisés ⁽¹⁾							
Accommodation and Food	106	2,5	150	4,5	153	4,3	+2,0
Construction	212	5,1	299	8,9	295	8,4	-1,2
Manufactured products	1.380	32,8	233	6,9	315	8,9	+35,2
Services (excl. Financial)	1.242	29,5	1.335	39,6	1.356	38,5	+1,6
Transportation	38	0,9	45	1,3	44	1,3	-2,5
Wholesale and retail trade	330	7,9	319	9,5	302	8,6	-5,4
Other	895	21,3	987	29,3	1.060	30,1	+7,5
Total	4.205		3.368		3.526		+4,7

Evolution des crédits par secteur – entreprises debutantes

Degré d'utilisation			
	2014 -12	2019 – 12	2020 - 12
Accommodation and food	90,9%	90,2%	91,3%
Construction	67,7%	63,7%	61,7%
Manufactured products	95,8%	48,3%	60,3%
Services (excl. Financial)	85,5%	84,2%	85,7%
Transportation	86,3%	87,0%	85,8%
Wholesale and retail trade	83,7%	85,0%	85,3%
Other	78,4%	86,2%	84,0%
Total	85,7%	78,8%	79,8%

Source : Centrale des crédits aux Entreprises (CCE) – BNB (démarrage des mesures en décembre 2014)

Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Evolutie kredieten ingezoomd op Brussel Hoofdstedelijk Gewest

Toegekende kredieten ⁽¹⁾							
	2014 -12		2019 – 12		2020 – 12		Wijzigingspercentage 2020 t.o.v. 2019 (in %)
	in miljoenen euro	in %	in miljoenen euro	in %	In miljoenen euro	in %	
Zelfstandigen	455	1,5	259	0,7	245	0,7	-5,4
Micro ondernemingen			3.631	10,0	3.704	9,9	+2,0
Kleine ondernemingen	8.615	29,4	8.229	22,7	8.260	22,2	+0,4
Middelgrote ondernemingen	7.190	24,5	6.235	17,2	6.235	16,7	+0,0
Grote ondernemingen	11.717	39,9	16.119	44,4	15.779	42,4	-2,1
Totaal	29.344		36.321		37.243		+2,5
Opgenomen kredieten ⁽¹⁾							
Zelfstandigen	338	1,9	185	0,8	172	0,7	-6,6
Micro ondernemingen			3.131	14,3	3.227	13,4	+3,1
Kleine ondernemingen	7.475	43,7	7.037	32,1	7.166	29,9	+1,8
Middelgrote ondernemingen	4.207	24,6	4.941	22,5	5.090	21,2	+3,0
Grote ondernemingen	3.964	23,2	4.997	22,8	5.909	24,6	+18,3
Totaal	17.120		21.936		24.005		+9,4

(1) Het totaal van de toegekende en opgenomen kredieten stemt niet overeen met de som van de subcategorieën daar de Nationale Bank van België niet alle data kan toewijzen aan één van de subcategorieën en dus een restcategorie hanteert. **Bron:** Centrale voor Kredieten aan Ondernemingen (CKO) – NBB (start van de metingen in december 2014). Sinds december 2016 splitst de NBB de kredieten aan kleine ondernemingen nog verder uit naar kredieten aan micro-ondernemingen en kredieten aan andere kleine ondernemingen.

Evolutie kredieten ingezoomd op Brussel Hoofdstedelijk Gewest

Aanwendingsgraad			
	2014 -12	2019 - 12	2020 – 12
Zelfstandigen	74,3%	71,2%	70,3%
Micro ondernemingen		86,2%	87,1%
Kleine ondernemingen	86,8%	85,5%	86,8%
Middelgrote ondernemingen	58,5%	79,2%	81,6%
Grote ondernemingen	33,8%	31,0%	37,4%
Totaal	58,3%	60,4%	64,5%

Bron: Centrale voor Kredieten aan Ondernemingen (CKO) – NBB (start van de metingen in december 2014)

Evolutie kredieten - starters

Toegekende kredieten ⁽¹⁾							
	2014 - 12		2019 – 12		2020 – 12		Wijzigingspercentage 2020 t.o.v. 2019 (in %)
	in miljoenen euro	in %	In miljoenen euro	in %	in miljoenen euro	in %	
Zelfstandigen	239	9,9	52	1,5	59	1,4	+13,8
Kleine ondernemingen	2.173	90,1	3.461	98,5	4.274	98,6	+23,5
Totaal	2.413		3.513		4.332		+23,3
Opgenomen kredieten ⁽¹⁾							
Zelfstandigen	190	9,7	38	1,3	39	1,2	+2,1
Kleine ondernemingen	1.767	90,3	2.815	98,7	3.207	98,8	+13,9
Totaal	1.957		2.854		3.246		+13,8
Aanwendingsgraad (in %)							
Zelfstandigen	79,5		74,3		66,7		
Kleine ondernemingen	81,3		81,3		75,0		
Totaal	81,1		81,2		74,9		

- (1) Het totaal van de toegekende en opgenomen kredieten stemt niet overeen met de som van de subcategorieën daar de Nationale Bank van België niet alle data kan toewijzen aan één van de subcategorieën en dus een restcategorie hanteert. **Bron:** Centrale voor Kredieten aan Ondernemingen (CKO) – NBB (start van de metingen in december 2014)

Evolutie kredieten per sector

Toegekende kredieten ⁽¹⁾							
	2014 - 12		2019 – 12		2020 – 12		Wijzigingspercentage 2020 t.o.v. 2019 (in %)
	in miljoenen euro	in %	In miljoenen euro	in %	in miljoenen euro	in %	
Accommodation and Food	514	1,8	491	1,5	424	1,3	-13,8
Construction	4.877	16,6	2.762	8,4	2.749	8,2	-0,5
Manufactured products	5.368	18,3	7.475	22,9	7.433	22,2	-0,6
Services (excl. Financial)	11.471	39,1	13.229	40,5	13.843	41,3	+4,6
Transportation	1.534	5,2	1.914	5,9	1.928	5,7	+0,7
Wholesale and retail trade	2.442	8,3	2.568	7,9	2.490	7,4	-3,0
Other	3.140	10,7	4.251	13,0	4.674	13,9	+9,9
Total	29.344		32.690		33.539		+2,6
Opgenomen kredieten ⁽¹⁾							
Accommodation and Food	436	2,5	365	1,9	349	1,7	-4,4
Construction	2.003	11,7	1.625	8,6	1.567	7,5	-3,6
Manufactured products	1.550	9,1	2.018	10,7	2.743	13,2	+35,9
Services (excl. Financial)	9.297	54,3	10.414	55,4	10.969	52,8	+5,3
Transportation	752	4,4	760	4,0	871	4,2	+14,6
Wholesale and retail trade	1.669	9,8	1.499	8,0	1.469	7,1	-2,0
Other	1.413	8,3	2.123	11,3	2.809	13,5	+32,3
Total	17.120		18.804		20.777		+10,5

(1) Cijfers inclusief zelfstandigen.

Evolutie kredieten per sector

Aanwendingsgraad			
	2014 -12	2019 - 12	2020 – 12
Accommodation and food	84,9%	74,3%	82,4%
Construction	41,1%	58,8%	57,0%
Manufactured products	28,9%	27,0%	36,9%
Services (excl. Financial)	81,1%	78,7%	79,2%
Transportation	49,0%	39,7%	45,2%
Wholesale and retail trade	68,4%	58,4%	59,0%
Other	45,0%	50,0%	60,1%
Total	58,3%	57,5%	61,9%

Bron: Centrale voor Kredieten aan Ondernemingen (CKO) – NBB (start van de metingen in december 2014)

Evolutie kredieten per sector: starters

Toegekende kredieten⁽¹⁾

	2014 - 12		2019 – 12		2020 – 12		Wijzigingspercentage 2020 t.o.v. 2019 (in %)
	in miljoenen euro	in %	In miljoenen euro	in %	in miljoenen euro	in %	
Accommodation and Food	50	2,1	86	2,4	66	1,5	-22,5
Construction	548	22,7	480	13,7	360	8,3	-25,0
Manufactured products	27	1,1	187	5,3	722	16,7	+286,0
Services (excl. Financial)	1.065	44,1	1.167	33,2	1.311	30,3	+12,3
Transportation	9	0,4	21	0,6	9	0,2	-56,3
Wholesale and retail trade	115	4,8	119	3,4	103	2,4	-13,5
Other	599	24,8	1.453	41,4	1.761	40,7	+21,2
Total	2.413		3.513		4.332		+23,3

Opgenomen kredieten⁽¹⁾

Accommodation and Food	48	2,4	62	2,2	58	1,8	-6,2
Construction	429	21,9	350	12,3	313	9,6	-10,8
Manufactured products	19	1,0	165	5,8	243	7,5	+47,8
Services (excl. Financial)	900	46,0	1.012	35,5	1.161	35,8	+14,7
Transportation	9	0,5	19	0,7	7	0,2	-63,6
Wholesale and retail trade	83	4,2	103	3,6	83	2,6	-19,8
Other	469	24,0	1.141	40,0	1.381	42,5	+21,0
Total	1.957		2.854		3.246		+13,8

(1) Cijfers inclusief zelfstandigen.

Evolutie kredieten per sector: starters

Aanwendingsgraad			
	2014 -12	2019 - 12	2020 - 12
Accommodation and food	95,2%	72,6%	87,9%
Construction	78,2%	73,0%	86,8%
Manufactured products	72,6%	88,1%	33,7%
Services (excl. Financial)	84,6%	86,8%	88,6%
Transportation	94,1%	93,4%	77,8%
Wholesale and retail trade	72,2%	86,7%	80,3%
Other	78,4%	78,5%	78,4%
Total	81,1%	81,2%	74,9%

Bron: Centrale voor Kredieten aan Ondernemingen (CKO) – NBB (start van de metingen in december 2014)

Vlaanderen

Evolutie kredieten: ingezoomd op Vlaanderen

Toegekende kredieten⁽¹⁾

	2014 -12		2019 – 12		2020 – 12		Wijzigingspercentage 2020 t.o.v. 2019 (in %)
	In miljoenen euro	in %	in miljoenen euro	in %	in miljoenen euro	in %	
Zelfstandigen	8.359	7,6	8.012	5,8	8.047	5,6	+0,4
Micro ondernemingen			18.059	13,1	18.790	13,1	+4,1
Kleine ondernemingen	44.201	40,2	43.369	31,3	44.211	30,8	+1,9
Middelgrote ondernemingen	20.309	18,5	24.883	18,0	25.310	17,6	+1,7
Grote ondernemingen	30.930	28,1	36.141	26,1	35.899	25,0	-0,7
Totaal	109.957		138.366		143.422		+3,7

Opgenomen kredieten⁽¹⁾

Zelfstandigen	6.564	8,0	6.290	6,0	6.385	5,9	+1,5
Micro ondernemingen			15.109	14,4	15.795	14,7	+4,5
Kleine ondernemingen	36.917	45,0	35.682	34,1	36.492	34,0	+2,3
Middelgrote ondernemingen	15.291	18,7	18.405	17,6	18.231	17,0	-0,9
Grote ondernemingen	17.962	21,9	22.539	21,5	21.004	19,6%	-6,8
Totaal	81.991		104.737		107.316		+2,5

- (1) Het totaal van de toegekende en opgenomen kredieten stemt niet overeen met de som van de subcategorieën daar de Nationale Bank van België niet alle data kan toewijzen aan één van de subcategorieën en dus een restcategorie hanteert. **Bron:** Centrale voor Kredieten aan Ondernemingen (CKO) – NBB (start van de metingen in december 2014). Sinds december 2016 splitst de NBB de kredieten aan kleine ondernemingen nog verder uit naar kredieten aan micro-ondernemingen en kredieten aan andere kleine ondernemingen.

Evolutie kredieten: inzoomen op Vlaanderen

Aanwendingsgraad			
	2014 -12	2019 – 12	2020 – 12
Zelfstandigen	78,5%	78,5%	79,3%
Micro ondernemingen		83,7%	84,1%
Kleine ondernemingen	83,5%	82,3%	82,5%
Middelgrote ondernemingen	75,3%	74,0%	72,0%
Grote ondernemingen	58,1%	62,4%	58,5%
Totaal	74,6%	75,7%	74,8%

Bron: Centrale voor Kredieten aan Ondernemingen (CKO) – NBB (start van de metingen in december 2014)

Evolutie kredieten - starters

Toegekende kredieten ⁽¹⁾							
	2014 - 12		2019 - 12		2020 – 12		Wijzigingspercentage 2020 t.o.v. 2019 (in %)
	in miljoenen euro	in %	In miljoenen euro	in %	in miljoenen euro	in %	
Zelfstandigen	1.408	15,4	714	5,2	734	5,1	+2,8
Kleine ondernemingen	7.751	84,6	13.105	94,8	13.611	94,9	+3,9
Totaal	9.159		13.819		14.345		+3,8
Opgenomen kredieten ⁽¹⁾							
Zelfstandigen	1.116	15,1	596	5,4	629	5,3	+5,5
Kleine ondernemingen	6.285	84,9	10.459	94,6	11.134	94,7	+6,5
Totaal	7.401		11.055		11.762		+6,4
Aanwendingsgraad (in %)							
Zelfstandigen	79,3		83,4		85,6		
Kleine ondernemingen	81,1		79,8		81,8		
Totaal	80,8		80,0		82,0		

- (1) Het totaal van de toegekende en opgenomen kredieten stemt niet overeen met de som van de subcategorieën daar de Nationale Bank van België niet alle data kan toewijzen aan één van de subcategorieën en dus een restcategorie hanteert. **Bron:** Centrale voor Kredieten aan Ondernemingen (CKO) – NBB (start van de metingen in december 2014)

Evolutie kredieten per sector

Toegekende kredieten (1)							
	2014 - 12		2019 – 12		2020 – 12		Wijzigingspercentage 2020 t.o.v. 2019 (in %)
	in miljoenen euro	in %	In miljoenen euro	in %	in miljoenen euro	in %	
Accommodation and Food	2.230	2,0	1.943	1,6	2.035	1,6	+4,7
Construction	11.698	10,6	12.968	10,8	13.563	10,9	+4,6
Manufactured products	17.866	16,2	21.888	18,2	21.836	17,5	-0,2
Services (excl. Financial)	36.544	33,2	39.619	32,9	41.628	33,4	+5,1
Transportation	4.994	4,5	5.533	4,6	5.519	4,4	-0,3
Wholesale and retail trade	23.763	21,6	21.150	17,6	21.348	17,1	+0,9
Other	12.863	11,7	17.207	14,3	18.702	15,0	+8,7
Total	109.957		120.307		124.631		+3,6
Opgenomen kredieten (1)							
Accommodation and Food	1.976	2,4	1.675	1,9	1.791	2,0	+6,9
Construction	7.662	9,3	8.102	9,0	8.486	9,3	+4,7
Manufactured products	12.553	15,3	15.134	16,9	15.043	16,4	-0,6
Services (excl. Financial)	29.478	36,0	32.231	36,0	33.324	36,4	+3,4
Transportation	3.843	4,7	4.030	4,5	3.978	4,3	-1,3
Wholesale and retail trade	16.620	20,3	14.788	16,5	14.239	15,6	-3,7
Other	9.859	12,0	13.668	15,2	14.661	16,0	+7,3
Total	81.991		89.628		91.521		+2,1

(1) Cijfers inclusief zelfstandigen.

Evolutie kredieten per sector

Aanwendingsgraad

	2014 - 12	2019 - 12	2020 - 12
Accommodation and food	88,6%	86,2%	88,0%
Construction	65,5%	62,5%	62,6%
Manufactured products	70,3%	69,1%	68,9%
Services (excl. Financial)	80,7%	81,4%	80,1%
Transportation	77,0%	72,8%	72,1%
Wholesale and retail trade	69,9%	69,9%	66,7%
Other	76,6%	79,4%	78,4%
Total	74,6%	74,5%	73,4%

Bron: Centrale voor Kredieten aan Ondernemingen (CKO) – NBB (start van de metingen in december 2014)

Evolutie kredieten per sector: starters

Toegekende kredieten⁽¹⁾

	2014 - 12		2019 – 12		2020 – 12		Wijzigingspercentage 2020 t.o.v. 2019 (in %)
	in miljoenen euro	in %	In miljoenen euro	in %	in miljoenen euro	in %	
Accommodation and Food	254	2,8	438	3,2	421	2,9	-3,9
Construction	1.021	11,2	1.528	11,1	1.647	11,5	+7,8
Manufactured products	491	5,4	747	5,4	747	5,2	+0,1
Services (excl. Financial)	3.416	37,3	4.694	34,0	5.117	35,7	+9,0
Transportation	235	2,6	413	3,0	305	2,1	-26,2
Wholesale and retail trade	939	10,3	1.015	7,3	988	6,9	-2,7
Other	2.802	30,6	4.984	36,1	5.119	35,7	+2,7
Total	9.159		13.819		14.345		+3,8

Opgenomen kredieten⁽¹⁾

Accommodation and Food	230	3,1	388	3,5	370	3,1	-4,6
Construction	699	9,5	952	8,6	1.052	8,9	+10,5
Manufactured products	376	5,1	599	5,4	572	4,9	-4,5
Services (excl. Financial)	2.837	38,3	3.817	34,5	4.318	36,7	+13,1
Transportation	203	2,7	275	2,5	214	1,8	-22,4
Wholesale and retail trade	736	9,9	799	7,2	764	6,5	-4,3
Other	2.321	31,4	4.225	38,2	4.473	38,0	+5,9
Total	7.401		11.055				+6,4

(1) Cijfers inclusief zelfstandigen.

Evolutie kredieten per sector: starters

Aanwendingsgraad

	2014 -12	2019 – 12	2020 - 12
Accommodation and food	90,4%	88,6%	88,0%
Construction	68,5%	62,3%	63,8%
Manufactured products	76,5%	80,2%	76,5%
Services (excl. Financial)	83,0%	81,3%	84,4%
Transportation	86,3%	66,6%	70,0%
Wholesale and retail trade	78,4%	78,7%	77,3%
Other	82,8%	84,8%	87,4%
Total	80,8%	80,0%	82,0%

Bron: Centrale voor Kredieten aan Ondernemingen (CKO) – NBB (start van de metingen in december 2014)

fo

fe

financiering**van****ondernemingen.be**